

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl
info@stichtsevecht.nl

Raadsvoorstel

Onderwerp

Voorziening wegen

Begrotingswijziging

Ja

Datum raadsvergadering

17 december 2024

Portefeuillehouder

H.C. van den Akker

Organisatie onderdeel

Financiën & Control

E-mail opsteller

sandra.hartgers@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

Registratie nummer

536487

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. De voorziening Wegen per 31 december 2024 op te heffen.
2. Een bestemmingsreserve Onderhoud wegen in te stellen per 31 december 2024.
3. Het bedrag van de voorziening Wegen over te boeken naar de bestemmingsreserve Onderhoud Wegen.
4. Begrotingswijziging nr. 8 voor 2024 vast te stellen.

Samenvatting

Wij hebben, mede naar aanleiding van vragen van de accountant bij de interim controle 2024 en het accountantsverslag 2023, geconstateerd dat de voorziening wegen mogelijk niet meer voldoet aan de huidige eisen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Daarnaast heeft de raad de motie "Onderhoud wegen buitengebied" op 7 november 2023 aangenomen en is in de informatieve commissie van 24 september 2024 nader ingegaan op de praktijk van het wegenonderhoud. Daarbij werd aangegeven dat gezocht wordt naar een optimalisatie van de financiële systematiek, aansluitend bij de praktijk, zodat het wegenbeheer zo effectief mogelijk uitgevoerd kan worden.

Voor verwerking van de kosten van groot onderhoud zijn er volgens het BBV drie boekingsmethoden, namelijk als investering, als voorziening en als exploitatiebudget. Het komend jaar zal worden gebruikt om de verschillende werkwijzen te onderzoeken en een systematiek te kiezen die past bij de context van Stichtse Vecht. In de loop van 2025 wordt een uitgewerkt voorstel voor de best passende financiële techniek en bijbehorende budgetten aangeleverd. Door het vormen van een bestemmingsreserve blijven de middelen tussentijds beschikbaar en wordt stagnatie van de uitvoering in de tussenliggende periode voorkomen.

A Inleiding

Aanleiding

Wij hebben, mede naar aanleiding van vragen van de accountant bij de interim controle 2024 en het accountantsverslag 2023, geconstateerd dat de voorziening wegen mogelijk niet meer voldoet aan de huidige eisen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Daarnaast heeft de raad de motie “Onderhoud wegen buitengebied” op 7 november 2023 aangenomen en is in de informatieve commissievergadering van 24 september 2024 nader ingegaan op de praktijk van het wegenonderhoud. Daarbij werd aangegeven dat gezocht wordt naar een optimalisatie van de financiële systematiek, aansluitend bij de praktijk, zodat het wegenbeheer zo effectief mogelijk uitgevoerd kan worden.

Bevoegdheid

De raad is bevoegd tot het instellen en opheffen van bestemmingsreserves en voorzieningen met inachtneming van de bepalingen in de gemeentewet, de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording en de financiële verordening van de gemeente Stichtse Vecht.

Afweging scenario's

We onderzoeken in de loop van 2025 hoe we het beheer en onderhoud van wegen beheersmatig kunnen verbeteren. Dit als vervolg op de stappen richting een realistischer investeringsplanning die we al hebben gezet bij de Programmabegroting 2025 en de doelstelling om de begroting beter aan te laten sluiten op de realisatie.

De organisatie maakt stappen in het verbeteren van het inzicht in de stand van het onderhoud van de wegen en de daarbij behorende planning. Ontwikkelingen daarbij zijn Assetmanagement, projectmatig werken en (betere) kaderstelling. Hierbij is ook aandacht voor een optimalisatie van de financiële systematiek, aansluitend bij de praktijk, zodat het wegenbeheer zo effectief mogelijk uitgevoerd kan worden. De uitkomst van dit traject kan zijn dat een andere financiële methodiek voor de verwerking van de kosten onderhoud wegen beter passend is bij de situatie van Stichtse Vecht. Hierbij zal aandacht zijn voor enerzijds het feit dat de komende 10 jaar meer wegen vervangen moeten worden door einde levensduur en het streven naar een integrale aanpak en anderzijds egalisatie van kosten in de begroting, de invloed van schattingselementen bij het vormen van een voorziening en de (hogere) jaarlijkse dotaties in de voorziening.

Wij hebben zelf, mede naar aanleiding van vragen van de accountant tijdens de interim controle, geconstateerd dat de voorziening onderhoud wegen mogelijk niet meer voldoende onderbouwd kan worden voor de jaarrekening 2024. Er zijn nu twee scenario's:

1. De voorziening opheffen en een bestemmingsreserve instellen in 2024;
2. De huidige situatie in stand houden en in 2025 een keuze maken voor een passende financiële techniek, met als risico dat de voorziening in de jaarrekening 2024 moet vrijvallen n.a.v. de accountantscontrole (waardoor het rekeningresultaat incidenteel veel hoger is en er mogelijk stagnatie in de uitvoering wegenonderhoud ontstaat).

Wij stellen voor om nog in 2024 de voorziening wegen om te zetten naar een bestemmingsreserve. Eind 2025 ligt er dan een gedegen, doordacht en gedragen voorstel dat past bij de situatie in Stichtse Vecht op basis van een afweging van de verschillende mogelijkheden (zie ook bij Financiën).

Maatschappelijk doel en beoogd effect

Het beheersmatig verbeteren van het beheer en onderhoud van wegen als vervolg op de stappen richting een realistischer investeringsplanning die we al hebben gezet bij de Programmabegroting 2025. Daarbij hoort de bepaling van een financiële methode van verwerken van de kosten van groot onderhoud in de begroting en jaarrekening van Stichtse Vecht.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

In de jaarrekening 2019 heeft de accountant bij de jaarrekeningcontrole geconstateerd dat de onderbouwing van de voorziening onvoldoende was. De voorziening is toen vrijgevallen in het jaarrekeningresultaat. In 2020 is een bestemmingsreserve gevormd. Op 13 juli 2021 is het beheerplan wegen vastgesteld en is de bestemmingsreserve omgevormd naar een voorziening.

B Beslispunten, Argumenten en Risico's

Argumenten

1. Om de gewenste bestemmingsreserve te vormen is het nodig om de voorziening op te heffen. Voorgesteld wordt om dit per eind 2024 te doen.
2. De gemeenteraad is bevoegd tot het instellen van bestemmingsreserves.
3. De bestemmingsreserve wordt eind 2024 gevormd voor hetzelfde bedrag als waarmee de voorziening eind 2024 wordt opgeheven.
4. De vrijval van de voorziening en de storting in de reserve leidt tot baten en lasten die in een begrotingswijziging worden geraamd

Risico's

Bij de jaarrekening 2024 kan de accountant de onderbouwing van de voorziening afkeuren. Dan valt de voorziening vrij ten gunste van het rekeningresultaat 2024. Dit geeft een verkeerd beeld van de financiële werkelijkheid, waarbij wij de begroting / prognose dichter bij de realisatie willen brengen. Daarnaast speelt mee dat de accountant de "methodiek" van een voorziening wel accepteert, maar van mening is dat deze op dit moment onvoldoende is onderbouwd en dat de omvang mogelijk onvoldoende is

(stijging van de prijzen; de voorziening loopt naar nul in 2030). Dat zou betekenen dat er bij de jaarrekening en/of ook de komende jaren mogelijk een hogere (jaarlijkse) dotatie nodig is.

C Overige aspecten

Financieel

Het omzetten van de voorziening naar een bestemmingsreserve heeft een positief effect op de financiële positie. Bij het berekenen van de solvabiliteit telt een voorziening niet mee en een reserve wel. De solvabiliteit zal daardoor stijgen.

Voor wegen worden de volgende kosten gemaakt:

- Aanleg van nieuwe wegen (inclusief fundering) of werkzaamheden die de levensduur van de bestaande wegen verlengen. Dit zijn investeringen, die leiden tot kapitaallasten in de exploitatie.
- Klein / dagelijks onderhoud van de wegen, reparaties aan het wegdek, komt ten laste van de exploitatie.
- Groot onderhoud van de wegen, waarbij de toplaag vervangen wordt. Er zijn drie methoden voor verwerking van deze kosten in de begroting en de jaarrekening:
 - Vervangingsinvestering bij hantering van de componentenbenadering. Deze methode wordt gebruikt als er onderscheid gemaakt wordt in toplaag en fundering van wegen. De levensduur van fundering is ongeveer 60 jaar; van een toplaag 15 jaar bij asfalt en 30 jaar bij elementen. Vervanging van de toplaag wordt dan gezien als een vervangingsinvestering.
 - Voorziening groot onderhoud. Deze methode wordt gebruikt als de jaarlijkse kosten flink schommelen. Door inzet van een voorziening komt de jaarlijkse gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie, terwijl de jaarlijks schommelende uitgaven ten laste van de voorziening komen (egalisatie van kosten).
 - Kosten direct ten laste van het exploitatiebudget. Deze methode kan gebruikt worden als de jaarlijkse kosten ongeveer gelijk zijn.

In de afgelopen jaren is gekozen voor de inzet van een voorziening (groot) onderhoud wegen. Het vereiste hiervoor is een actueel beheerplan met een onderbouwing van de verwachte onderhoudslasten voor in ieder geval de komende 4 jaar.

Juridisch

Niet van toepassing.

Kanttelingen

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Participatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Begrotingswijziging nr. 8 van 2024

12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders